

GEARRESTEERD, EN DAN?

Het zal u hopelijk nooit overkomen, maar stel dat u op enig moment door de politie wordt aangehouden, wat kan er dan allemaal gebeuren?

Gelukkig is het niet zo, dat de politie iemand zo maar mag aanhouden, daarvoor is in ieder geval nodig dat er sprake is van een redelijk vermoeden van schuld, dat voortvloeit uit feiten of omstandigheden. Daarvan zal overigens al heel snel sprake zijn.

Na aanhouding word je als verdachte naar het politiebureau gebracht en moet er binnen 6 uur worden besloten of je in verzekering wordt gesteld voor maximaal 3 dagen. Daarbij geldt overigens dat de uren tussen middernacht en 09.00 uur niet meetellen! Met andere woorden, het is dus mogelijk om na je aanhouding, pas na 15 uur te weten of je nog 3 dagen langer moet blijven. Gelukkig heb je dan wel het recht om bezoek van een advocaat te krijgen, die je kan inlichten over je situatie en wat het verstandigst is om op dat moment te doen. Nog niet zo lang gelden gold dat het recht op een advocaat pas bestond op het moment dat je in verzekering was gesteld (waardoor dat wel meer dan 15 uur later kon zijn!), tegenwoordig moet de verdachte in de gelegenheid worden gesteld om binnen 4 uur een advocaat te consulteren. Van dat recht mag overigens afstand worden gedaan, hetgeen niet te snel moet worden gedaan, omdat verdachten de consequenties daarvan doorgaans niet goed kunnen overzien. Het advies luidt derhalve: geef aan dat je zo snel mogelijk een advocaat wil spreken en pas daarna met de politie wil praten.

Mocht het zo zijn, dat de Officier van Justitie meent dat er reden is je langer vast te houden, dan zul je binnen 3 dagen en 15 uur na je aanhouding moeten worden voorgeleid aan de rechter-commissaris, die beslist over een eventuele verlenging van het voorarrest, de zogeheten in bewaringstelling. Een in bewaringstelling kan voor maximaal 14 dagen worden verleend.

Let wel: pas op dat moment komt er voor het eerst een onafhankelijke rechter aan te pas, die oordeelt over je voorarrest. Dat is dus pas na ruim 3 dagen! Daarvoor is het de bevoegdheid van de Officier van Justitie om te beslissen of er een in verzekeringstelling dient plaats te vinden. Weliswaar zal de Officier van Justitie niet zo maar over gaan tot een in verzekeringstelling, maar dan nog is er geen sprake van een onafhankelijk persoon die over een dergelijke vrijheidsbeneming beslist. De Officier van Justitie is immers ook de leider van het opsporingsonderzoek.

Als er, om welke reden dan ook (hetzij het onderzoeksbelang, hetzij de ernst van de zaak, hetzij om andere redenen), volgens de Officier van Justitie aanleiding is daarna het voorarrest verder te verlengen, zal er een vordering tot gevangenhouding bij de rechtbank worden ingediend. Een dergelijke vordering kan variëren van 1 tot liefst 90 dagen. Voorheen was het zo dat er 3 maal de mogelijkheid bestond tot een verlenging met telkens 30 dagen, thans is het ook mogelijk direct een periode van 90 dagen toe te wijzen. Het meest voor de hand liggende geval waarin dat zal gebeuren, is wanneer er sprake is van verdenking van een zwaar delict en de verdachte dat feit heeft bekend.

Na een maximale periode van 107 dagen voorarrest moet je als verdachte op zitting worden gedagvaard, omdat je als verdachte wettelijk gezien het recht hebt om binnen een relatief korte periode (toch nog altijd 3,5 maanden) te weten waar je aan toe bent.

Zo ziet u maar: niet altijd is de politie je beste vriend.

Een eerste contact met de politie, waarbij tot aanhouding wordt overgegaan, kan namelijk zelfs leiden tot een verblijf in detentie van zo'n 3,5 maanden, zonder dat in de periode vast staat dat je terecht bent aangehouden, ofwel: of je ook daadwerkelijk schuldig bent.

Gelet op deze verstrekende consequenties adviseer ik derhalve gebruik te maken van het recht om zo snel mogelijk na aanhouding een advocaat te spreken.

Mr G.J.P.M. Mooren